

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Πέμπτη 2 Μαΐου 2019

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Θουκυδίδου *Ιστορία* III. 81

[3.81.1] οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθὺς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ’ οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. [3.81.2] Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἄς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. [3.81.3] οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς εἴρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ’ ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. [3.81.4] ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσις ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· [3.81.5] πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιοῦτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄**Θουκυδίδου *Ιστορίαι* III. 75**

Την επόμενη μέρα ο Νικόστρατος, ο γιος του Δειτρέφης, στρατηγός των Αθηναίων, φτάνει από τη Ναύπακτο σε βοήθεια με δώδεκα πλοία και πεντακόσιους οπλίτες Μεσσηνίους και διαπραγματεύονται ένα συμβιβασμό και τους πείθει να συμφωνήσουν μεταξύ τους να δικάσουν δέκα άνδρες, τους πρωταίτιους, που δεν έμειναν πλέον εκεί, ενώ οι υπόλοιποι να παραμείνουν (στο νησί), αφού κάνουν συμφωνία μεταξύ τους και με τους Αθηναίους, υπό τον όρο να έχουν τους ίδιους με τους Αθηναίους εχθρούς και φίλους. Και αυτός, αφού πέτυχε αυτά, σχεδίαζε να αποπλεύσει· οι αρχηγοί όμως των δημοκρατικών τον πείθουν να αφήσει πίσω σ' αυτούς πέντε πλοία από τα δικά του, για να αποθαρρυνθούν οι αντίπαλοί τους να κάνουν κίνημα, και (του υπόσχονται) ότι οι ίδιοι θα του στείλουν ισάριθμα πλοία, αφού τα επανδρώσουν με δικά τους πληρώματα. Και εκείνος συμφώνησε μαζί τους, αυτοί όμως στρατολογούσαν τους εχθρούς για τα πλοία. Εκείνοι όμως, επειδή φοβήθηκαν μήπως τους στείλουν στην Αθήνα, κατέφυγαν ως κέτες στο ιερό των Διοσκούρων. Και ο Νικόστρατος προσπαθούσε να τους σηκώσει και να τους καθησυχάσει. Επειδή όμως δεν τους έπειθε, οι δημοκρατικοί, αφού οπλίστηκαν για τον λόγο αυτόν, γιατί δηλαδή κατά τη γνώμη τους αυτοί δεν είχαν κανέναν καλό σκοπό στο νου τους με τη δυσπιστία τους να μη θέλουν να αποπλεύσουν μαζί με το Νικόστρατο, πήραν από τα σπίτια αυτών τα όπλα τους και, αν δεν τους είχε εμποδίσει ο Νικόστρατος, θα σκότωναν μερικούς από αυτούς τους οποίους κατά τύχη συνάντησαν. Καθώς λοιπόν οι άλλοι (ολιγαρχικοί) έβλεπαν αυτά που γίνονταν, κατέφυγαν ως κέτες στο ναό της Ήρας και συγκεντρώθηκαν όχι λιγότεροι από τετρακόσιους. Οι δημοκρατικοί τότε, επειδή φοβήθηκαν μήπως επιχειρήσουν κάποια πολιτική μεταβολή, τους σήκωσαν από εκεί, αφού τους έπεισαν, και τους μετέφεραν στο νησί απέναντι από το ναό της Ήρας και εκεί έστειλαν σ' αυτούς τα αναγκαία τρόφιμα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το πρώτο κείμενο που σας δίνεται (Κείμενο Α΄) να μεταφράσετε το απόσπασμα: *οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν.... ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

B.1.a. Στο χωρίο «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... ἄς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα» να καταγράψετε τις ενέργειες των δημοκρατικών Κερκυραίων και να δηλώσετε τη σκοπιμότητά τους.

Μονάδες 10

β. «πᾶσά τε ἰδέα κατέστη ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον»: Στο χωρίο αυτό ο Θουκυδίδης περιγράφει φρικτές και αποτρόπαιες σκηνές που διαδραματίστηκαν στην Κέρκυρα κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Να τις καταγράψετε σχολιάζοντας το ύφος του ιστορικού. Τι επιδιώκει, κατά τη γνώμη σας, ο Θουκυδίδης με τη συσσωρευτική περιγραφή των φόνων;

Μονάδες 10

γ. Αφού χαρακτηρίσετε από το μεταφρασμένο κείμενο (Κείμενο Β') τον Αθηναίο στρατηγό Νικόστρατο να επιχειρήσετε σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που δίνονται στο πρωτότυπο κείμενο μια σύγκριση αυτού με τον διάδοχό του, τον Ευρυμέδοντα

Μονάδες 10

B.2. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων στηριζόμενοι στην εισαγωγή του σχολικού σας βιβλίου για τη ζωή και το έργο του Θουκυδίδη.

α. Ο ..... υπήρξε ο ισχυρότερος δημαγωγός στην Αθήνα.

β. Το έργο του Θουκυδίδη αναφορικά με τον πελοποννησιακό πόλεμο δε φτάνει ως το 404 π.Χ. αλλά διακόπτεται το ..... π.Χ.

γ. Το πρότυπο του ηγέτη, κατά τον Θουκυδίδη, το ενσαρκώνει ο .....

δ. .... ήταν οι λόγοι που εκφώνησαν πολιτικοί και στρατιωτικοί κατά την προετοιμασία του πολέμου ή κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων και τους ενσωμάτωσε ο Θουκυδίδης στο έργο του.

ε. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη αποτελεί η..... για .....

Μονάδες 10

B.3. Να δώσετε τους γραμματικούς τύπους που ζητούνται για τα παρακάτω:

νυκτός: την αιτιατική του ίδιου αριθμού

ἤγαγον: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου

ἄς: τη δοτική του ενικού στο αρσενικό γένος

λιμένα: την ονομαστική του ίδιου αριθμού

ἐλθόντες: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου

πολλοὶ: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο συγκριτικό βαθμό

ἐπέισθησαν: το β' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του ίδιου χρόνου

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Αλ1(ε)

παρέμεινε: το γ' ενικό της οριστικής του μέλλοντα

σφίσειν: τον ίδιο τύπο στον ενικό

φιλεί: το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού

Μονάδες 10

B.4.a. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις υπογραμμισμένες λέξεις του πρώτου κειμένου που σας δίνεται.

Μονάδες 7

β. ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα: Να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών προτάσεων.

Μονάδες 3

B.5. Στο πρώτο κείμενο που σας δίνεται να εντοπίσετε έναν τύπο που συγγενεύει ετυμολογικά με καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: **προσφορά, παρωχημένος, περίληψη, πληρωμή, λιμεναρχείο, ναυτικός, πειστικός, παρόραμα, καταναλωτής, δόξασι.**

Μονάδες 10